

FAQ impactstudie JOGG-aanpak

In dit document geven we antwoord op veel gestelde vragen rondom de impactstudie van de JOGG-aanpak. Een SROI-analyse is onderdeel van de impactstudie. We gaan in op algemene vragen, vragen over methodiek, de belangrijkste resultaten en praktische toepassing van deze impactstudie.

Algemeen

Wat is het doel van de impactstudie?

Met deze studie willen we in kaart brengen wat de impact is van het samenwerken in een JOGG-werknet. Dit zodat de dialoog over de kracht van samenwerken op gang komt en er onderbouwing is maar ook om te kunnen leren van en met elkaar en door te kunnen ontwikkelen.

Wat is een Social Return on Investment-analyse (SROI)

De SROI-analyse berekent de maatschappelijke waarde van een aanpak, zoals de JOGG-aanpak, door de kosten en baten te analyseren. Hierbij worden alle maatschappelijke opbrengsten en investeringen gemeten, zoals verbeteringen in gezondheid en kostenbesparingen voor zorg en jeugdzorg. SROI is een internationaal gevalideerde methode voor het maken van een maatschappelijke kosten-batenanalyse.

Welke gemeenten hebben meegedaan aan deze studie?

De volgende gemeenten deden mee: Elburg, Nijmegen, Eindhoven, Weert, Veendam, Lelystad en Gouda. De uitkomsten van de analyse zijn vervolgens gebruikt om ook een landelijke beeld te berekenen. Daarom zijn de conclusies uit dit onderzoek ook relevant voor andere gemeenten.

Definities

In de rapportage van de impactstudie worden een aantal specifieke begrippen gebruikt. Om de rapportage en onderstaande vragen goed te begrijpen leggen we hieronder een aantal begrippen uit.

Wat betekent impactafslag?

Impactafslag is het percentage van de effecten die toe te schrijven zijn aan de aanpak. Het erkent dat niet alle positieve effecten volledig door de aanpak worden veroorzaakt. Sommige effecten ontstaan door andere factoren, zoals toevallige gebeurtenissen of aanvullende activiteiten buiten de aanpak.

Wat betekent ecosysteemanalyse?

Omdat JOGG opereert binnen een complex speelveld van partijen en initiatieven rondom de gezonde leefomgeving, is een ecosysteemanalyse opgesteld. Deze analyse maakt inzichtelijk hoe dit speelveld eruitziet en welke actoren daarin actief zijn zoals gemeenten scholen, sportverenigingen, zorg, bedrijven, kennisinstellingen en burgers. De ecosysteemanalyse helpt om de impact van JOGG te begrijpen en vormt een belangrijke basis voor het zorgvuldig duiden en toeschrijven van effecten binnen de impactanalyse. Geen enkele partij kan alleen duurzame impact realiseren.

Wat betekent menselijk kapitaal?

Menselijk kapitaal (eng. Human Capital) gaat over de competenties, kennis, sociale en persoonlijke vaardigheden die een mens kan inzetten om in een economie arbeid te verrichten. Zodat er economische waarde kan worden geproduceerd. Door scholing neemt het menselijk kapitaal toe.

Resultaten

Wat is de meerwaarde van de JOGG-aanpak n.a.v. de analyse?

Door te werken met de JOGG-aanpak wordt er ingezet op het werken in de vorm van een werknets. De impactstudie laat zien dat een belangrijk – en meetbaar – effect van deze goed functionerende werknets is, dat er efficiënter samengewerkt wordt. Partners weten elkaar sneller te vinden, stemmen beter af en kunnen in dezelfde tijd meer realiseren. Die tijdswinst is in de SROI-analyse vertaald naar financiële waarde. Dat maakt zichtbaar dat investeren in samenwerking loont: de directe baten overstijgen de kosten (met een ratio van 1.4 gemiddeld).

Tegelijkertijd is het cruciaal om scherp te blijven op wat dit betekent. De efficiencywinst is *niet het uiteindelijke doel* van de JOGG-aanpak. Het is een noodzakelijke voorwaarde om een gezonde omgeving te creëren. Zonder efficiëntere samenwerking blijven inspanningen versnipperd en kost preventie onnodig veel tijd en energie.

De echte waarde zit niet in financiële waarde maar in wat die samenwerking mogelijk maakt: een rijkere en beter samenhangende aanbod, meer bereik, betere aansluiting bij de leefwereld van kinderen en jongeren en uiteindelijk een gezondere leefomgeving voor een gezonde jeugd. (Dit wordt weerspiegeld in een ratio van 4.2 waarin directe + indirecte effecten samenkomen.)

Methodiek

Hoe wordt een SROI-ratio berekend?

De SROI-berekening is de totale maatschappelijke opbrengst gedeeld door de totale maatschappelijke kosten vermenigvuldigd met de impactafslag over een periode van 5 jaar. De ratio laat zien hoeveel maatschappelijke waarde er wordt gecreëerd per geïnvesteerde euro.

Berekening:

Totale maatschappelijke opbrengst

Totale maatschappelijke kosten

X impactafslag | over 5 jaar

Wie waren betrokken bij de analyse?

JOGG-gemeenten, JOGG-teams, lokale partners, kennisorganisaties, experts, waaronder onderzoekers van VU uit vakgebied preventie en gezondheid, en andere stakeholders. Stichting VitaValley heeft het proces begeleid en heeft de analyse uitgevoerd.

Wat is het impactmodel van de impactstudie?

Het impactmodel beschrijft hoe de JOGG-aanpak leidt tot maatschappelijke effecten. Het model maakt inzichtelijk welke activiteiten worden uitgevoerd, welke veranderingen dit teweegbrengt, voor welke doelgroepen deze veranderingen optreden en hoe deze effecten worden gewaardeerd. Dit impactmodel vormt de basis voor het in kaart brengen van de effecten en het omzetten in geldwaarde van de maatschappelijke opbrengsten.

Wat is het verschil tussen het JOGG-impactmodel en het VitaValley SROI impactmodel?

Het JOGG-impactmodel laat zien wat de korte- en lange termijn uitkomsten zijn van de JOGG-aanpak en hoe gemeenten stap voor stap impact maken om tot een gezonde leefomgeving te komen. Vanuit het SROI-impactmodel wordt specifiek gekeken naar de impact per belanghebbende en wordt er een onderscheid gemaakt tussen indicatoren die wel of niet te uit te drukken zijn in geld.

Wie zijn er geïnterviewd voor de impactstudie?

Voor deze impactstudie zijn stakeholders uit het JOGG-ecosysteem geïnterviewd, zoals vertegenwoordigers van gemeenten, wetenschappelijke experts, JOGG-regisseurs, kennispartners, scholen, zorg- en welzijnsorganisaties en andere lokale partners.

Wat is het verschil tussen de directe, indirecte en moeilijk monetariseerbare effecten?

Directe effecten zijn veranderingen die rechtstreeks voortkomen uit de JOGG-werknet, zoals efficiëntere samenwerking en toegenomen kennis van de lokale teams. Indirecte effecten zijn vervolg- of neveneffecten, zoals verbeterde kwaliteit van leven van de jeugd en besparingen in de zorg en het sociale domein.

Onder 'moeilijk monetariseerbare effecten' wordt verstaan: Werkplezier van de professionals, meer bewustwording over gezonde leefomgeving, verkleinen gezondheidsverschillen, gezondere buurten, meer verbondenheid, mentaal welbevinden van de jeugd en verminderde CO₂ uitstoot.

Waarom zijn er twee ratio's?

De eerste ratio gaat over de directe effecten van het JOGG-werknet. De JOGG-aanpak richt zich op structurele en duurzame verandering. Veel van de maatschappelijke waarde ontstaat daardoor juist op de langere termijn en via indirecte effecten. Door deze mee te nemen ontstaat een vollediger beeld van de totale maatschappelijke impact. Daarom is er ook een tweede ratio berekend, waarin de directe én indirecte effecten worden meegenomen.

Wat is vooral het verschil tussen sociale- versus economische baten?

De maatschappelijke winst bestaat uit de sociale- en de economische baten/opbrengsten samen. Sociale opbrengsten hebben betrekking op verbeteringen in gezondheid, welzijn, participatie en kansen. In de rapportages is sociale opbrengst in kaart gebracht via de QALY (Quality Adjusted Life Year) voor kinderen en jongeren. De QALY is een waarde die gebruikt wordt voor het meten van de kwaliteit van leven. Economische opbrengsten bestaan uit financiële effecten, zoals verminderen zorgkosten, lagere uitgaven aan jeugdzorg en productiviteitswinsten op de lange termijn. Er is een economische opbrengst voor de JOGG-regisseur, het werknet, gemeente, GGD en zorgverzekeraar omdat er kosten worden bespaard.

Praktijk

Hoe kan je de impactstudie inzetten bij je communicatie over de JOGG-aanpak?

De impactstudie is een waardevol middel voor dialoog. Het maakt de maatschappelijke waarde van het JOGG-werknet inzichtelijk en biedt een basis voor gesprekken met belanghebbenden, zoals bestuurders en externe partijen, over de impact van de aanpak en hoe deze aansluit bij gezamenlijke doelen. Je kunt de uitkomsten dus gebruiken om je verhaal te onderbouwen. Om de resultaten van de studie levendig te presenteren kan het helpen om een lokaal voorbeeld te schetsen waaruit het efficiënter samenwerken bij jullie blijkt. Op de [JOGG-Academy](#) vind je meer informatie en tips over wat je met deze uitkomsten kunt doen en je JOGG-accounthouder denkt graag met je mee.

Hoe verhoudt de SROI naar de JOGG-aanpak zich tot de SROI naar de KnGG-aanpak?

De SROI's van verschillende aanpakken zijn niet één-op-één optelbaar. Elke SROI heeft een eigen scope, aannames en impactmodel. Tegelijkertijd kan er ook overlap in zitten qua indicatoren en/of doelgroep. Het gevaar bestaat dat dan sommige effecten dubbel worden meegenomen, wat een scheef beeld zou geven. Wel kunnen de resultaten naast elkaar worden gelegd om inzicht te krijgen in complementariteit en overlap tussen aanpakken.